

Gezondheidszorg

Geef Afrika de leiding over strijd tegen apenpokken

Als in Afrika eerder kan worden opgetreden bij een virusuitbraak is de rest van de wereld veiliger, betoogt **Githinji Gitahi**.

Githinji Gitahi
internationaal directeur van
Amref Flying Doctors

Het apenpokkenvirus houdt de gemoederen flink bezig in het Westen. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) plande onlangs zelfs een spoedvergadering om te bepalen of we te maken hebben met een noodsituatie voor de volksgezondheid. Interessant, aangezien er in Afrika al sinds 1970 apenpokkenuitbraken zijn en daar nooit over een noodtoestand is gesproken. De vaccins blijven al jaren op de plank liggen.

Het is niks nieuws onder de zon. We weten inmiddels dat ziekten pas aandacht krijgen en geld aantrekken als rijke landen er last van krijgen. Maar we zouden nu toch moeten weten dat de wereld zo veilig is als het land met de slechtste zorg?

De WHO heeft 31 miljoen doses vaccins tegen apenpokken. Deze vaccins worden meestal bewaard in donorlanden en zijn bedoeld als snelle reactie op een eventuele heropleving van de ziekte, die in westerse landen in 1980 als uitgeroeid werd verklaard. Alleen in 2020 en 2021 zijn op het continent Afrika al meer dan 10.000 vermoedelijke gevallen en 600 sterfgevallen van apenpokken geregistreerd. Toch heeft de WHO de voorraad pokkenvaccins niet ingezet in Afrikaanse landen. Zelfs niet voor de zorgverleners, die zonder vaccinatie grote risico's lopen om besmet te raken.

De vaccinatieongelijkheid rond apenpokken is voor Afrika geen noviteit. Denk aan de voorraden ebola-

Zie voor meer opinieartikelen trouw.nl/opinie

Afname van een coronatest in Kenia. Afrika heeft de laagste vaccinatiegraad ter wereld.
FOTO ANP/EYEVINE

De wereld is zo veilig als in het land met de slechtste zorg

vaccinaties die worden bewaard, terwijl dit besmettelijke virus de niet-gevaccineerde zorgverleners in Afrikaanse landen zoals Oeganda en Congo blijft bedreigen en hulpverleners hier al jaren om smeken.

Het duurde in Afrika tien jaar tot het continent toegang kreeg tot levensreddende antiretrovirale middelen tegen hiv/aids. Recentelijk zagen we dat de wereldwijde vijand Covid-19 in het Westen werd bestreden met boosters. Terwijl Afrika met gemiddeld 11 procent (in februari 2022) de laagste vaccinatiegraad ter wereld had en te maken had met een vaccintekort om de verspreiding van Covid-19 tegen te gaan. Met alle gevolgen van dien.

Topje van de ijsberg

Als er onvoldoende zorgverleners en zwakke gezondheidssystemen zijn, zoals in Oost-Afrika, zijn de sterfgevallen door een pandemie slechts het topje van de ijsberg. In bijvoorbeeld

beeld Oeganda en Kenia bracht covid andere zorg – zoals vaccinaties voor kinderen en pasgeborenen en zorg rond bevallingen – bijna tot stilstand. Ook de sociaal-economische effecten zijn groter in landen met een chronisch tekort aan goed opgeleide zorgverleners.

Door covid werd akelig duidelijk dat hoe goed de kwaliteit van gezondheidszorg ook is, bijvoorbeeld in Nederland, de wereld zo veilig is als in het land met de slechtste zorg. Wereldwijd paraat staan voor de volgende gezondheidsuitdaging – zoals de apenpokken – lukt alleen als we samenwerken vanuit de WHO om de gezondheidszorg in Afrikaanse landen te versterken.

De onderling steeds meer verbonden wereld wordt veiliger door het versterken van basiszorg in Afrika. Het verlagen van de vaccinatieongelijkheid en het beschikbaar stellen van de bestaande beschermingsmiddelen dragen hieraan bij. Zo

wordt voorkomen dat Afrikaanse landen een broedplek worden voor nieuwe covidvarianten of andere pandemieën.

Afrika heeft inmiddels veel kennis en expertise in de aanpak van pandemieën. Het Agentschap voor Volksgezondheid van de Afrikaanse Unie (het RIVM van alle Afrikaanse landen) ziet de uitbraak van apenpokken als signaal dat de wereldgezondheidsstrategie dringend herzien moeten worden. Haar continentale aanpak in de bestrijding van covid was een schoolvoorbeeld in vergelijking tot de 'ieder voor zich'-strategie in de rest van de wereld.

Het Afrikaanse Agentschap voor Volksgezondheid biedt aan een grotere rol te spelen binnen de WHO om zijn bevolking en die van de wereld beter te kunnen beschermen tegen toekomstige uitbraken. Want als Afrika de middelen heeft om te reageren en om ziektedreigingen te beheersen, zal de wereld veiliger zijn.

Voor al uw vragen www.trouw.nl/service

Trouw
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam
020 - 5629444
redactie@trouw.nl
Uitgever Philippe Remarque
Hoofdredacteur Cees van der Laan

Klantenservice

Wilt u een abonnement afsluiten, een verhuizing doorgeven, digitaal lezen of heeft u een andere vraag? Geef uw wijzigingen online door via trouw.nl/service of neem contact op met onze Klantenservice via 088 - 0561 588, bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 08.30-21.00 uur.

Bezorgservice
Door een landelijk tekort aan bezorgers is het mogelijk dat uw krant later komt.

Komt uw krant niet? Ga naar trouw.nl/bezorging of bel 088-0561599. U kunt uw krant altijd digitaal lezen. Meer informatie hierover vindt u op trouw.nl/digitaal. Bezorger worden? Ga naar [krantenbezorgen.nl](https://trouw.nl/krantenbezorgen)

Abonnementsvoorwaarden

Op alle abonnementen zijn de abonnementsvoorwaarden van toepassing. Deze kunt u nalezen

via trouw.nl/abonnementsvoorwaarden.

Advertenties

Wilt u in Trouw adverteren, neem dan contact op via 088 - 5722 888 of ga naar persgroepadvertising.nl DPG Media, uitgeverij van Trouw, heeft het privacystatement gewijzigd in verband met de overname van DPG Media Magazines, dpgmedia.nl/privacy. Vragen kunt u mailen naar privacy@dpgmedia.nl

Familieberichten

familieberichtentrouw@dpgmedia.nl trouw.nl/familieberichten of via 088 - 013 99 99 (op werkdagen 9.00-17.00 uur en zondag 13.00-17.00 uur). Kant-en-klare advertentie aanleveren voor 16.00 op de dag voor plaatsing. Nog op te maken advertenties voor 15.00.

Auteursrechten

Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van de inhoud van deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij Trouw. Meer informatie via copyright@trouw.nl

Lezersbrieven graag mailen naar lezers@trouw.nl en opiniestukken naar opinie@trouw.nl. Journalistieke kwesties kunt u mailen naar ombudsman@trouw.nl

De beloofde belbus komt niet opdagen

Sam Janse

busreiziger uit Ameide (Utrecht)

Volgens de Utrechtse gedeputeerde Arne Schaddelee (Opinie, 14 juni) krijgt het openbaar vervoer in 2023 met een bezuiniging van 20 tot 30 procent op het aantal lijnen te maken. Tegelijk probeert de overheid burgers de trein en bus in te krijgen. Dat is niet eenvoudig.

Eenvoudig is het wel om ze eruit te jagen. Ik spreek als ervaringsdeskundige die ook van anderen signalen opvangt. Ik woon in Ameide, aan de Lek. Decennialang reed hier lijn 90. Van Utrecht Centraal naar Rotterdam Zuidplein. Dat kon toen. En nu zou met gestegen welvaart en bevolkingsgroei een directe verbinding met Utrecht 's avonds niet kunnen. Voor corona zaten er 's avonds maar twee passagiers voor Ameide in de bus. Dat loont niet, zegt de provincie, financieel klemgezet door Den Haag.

Maar bij de laatste aanbesteding zijn fouten gemaakt. De omschakeling van maatschappij was één grote ramp. Bussen kwamen niet, reizigers kregen geen of foutieve informatie, sacherrijnige chauffeurs, chauffeurs

Een uur wachten. 'O, wat jammer voor u.' Reizigers haken af.

die aan de passagiers de weg vroegen. Excuses van de busmaatschappij: 'O, wat vervelend voor u', met de verklaring dat dit kinderziekten zijn.

Maar reizigers hebben niet zoveel geduld. Ik zag vóór dit debacle mensen in de bus die ik naderhand miste. Een auto gekocht. Of verhuisd. Of ze gaan niet meer met de bus. Dat moet zorgvuldiger en realistischer.

En dan de belbusjes. Corona had het busgebruik drastisch teruggebracht en er moest wat gebeuren.

Frequente bussen op de grote lijnen, beltaxi's voor het laatste stukje. Op het 9292-scherm is het prachtig. Ik kan nu overdag vier keer per uur van Utrecht naar Ameide en 's avonds twee keer, tegen vroeger één keer.

Maar vaak komen de auto's niet of te laat: 'O, wat vervelend voor u'. Voor niemand is het een pretje om op een regenachtige avond een uur te wachten. Opnieuw haken mensen af. Ouderen gaan niet meer naar een concert in Utrecht, jongeren verhuizen. Het openbaar vervoer is door de coronacrisis met 50 procent achteruitgegaan, stelt Schaddelee. Maar de beltaxi's die in februari 's avonds op het traject Utrecht-Ameide werden ingezet, vervoerden 8 procent van wat in pre-coronatijden in de bus zat.

De reiziger wil zekerheid. En krijgt die niet. Daar ligt de oorzaak van de misère. Overheid, laat de automobilist ook de milieukosten betalen en subsidieer daarmee het openbaar vervoer. Nu wordt de rekening neergelegd bij hen die het minst vervuilen.